

KOŚCIÓŁ ŚW. MARCINA W ZAWADZIE

W miejscowości położonej na południe od Tarnowa- w Zawadzie w gminie Tarnów na górze św. Marcina usytuowany jest jeden z najciekawszych drewnianych zabytków Małopolski. Jest to niewielki kościół, który swą historią pamięta czasy Jagiellonów w Polsce. Pochodzi on bowiem z XV wieku.

Góra św. Marcina jest miejscem, gdzie znajdował się wczesnośredniowieczny gród Wiślan. Po jego upadku w pobliżu powstała mała osada książęca- Tarnowiec, nadany w XII wieku benedyktynom z Tyńca. To oni zbudowali pierwszy drewniany kościół, który usytuowany był w miejscu gdzie obecnie podziwiać możemy ruiny zamku założycieli miasta Tarnowa. Ci zaś budując swoją siedzibę przenieśli kościół do Tarnowca, gdzie przetrwał on do XV wieku. W tym okresie wybudowano nowy kościół- właśnie w miejscowości Zawada, ten sam, który dziś możemy zwiedzać i podziwiać.

Pierwsze wzmianki w źródłach historycznych o parafii w Zawadzie pochodzą z początków XIV wieku, ale sądzi się, że powstała ona już w XII wieku. Kościół św. Marcina został zbudowany w XV wieku, tuż po likwidacji przez biskupa krakowskiego Piotra Wysza parafii w Zawadzie. Przez kilka stuleci, aż do 1980 roku, kiedy kościół w Zawadzie znów uzyskał funkcję kościoła parafialnego, kościół funkcjonował jako wikaria kolegiaty tarnowskiej.

Budynek kościoła przez okres kilku wieków zmieniał swoje oblicze. Do pierwotnych pomieszczeń w XVII wieku dobudowano wieżę, na kolejne stulecie datowana jest dobudowa „sobót” (podcieni dachowych, wspartych filarami- nazwa ta wskazuje na praktyki wiernych, którzy często przybywali z odległych miejscowości na nabożeństwa dzień wcześniej, w sobotę).

Kościół architektonicznie zbudowany został w duchu gotyckim. Posiada konstrukcję zrębową, dach ma pokryty gontem.

Ciekawostką również jest jego wnętrze. To tutaj znajduje się jednonawowe prezbiterium, nad którym zawieszona jest łukowata belka z krzyżem. Ważnym dla zwiedzających jest również zwrócenie uwagi na wiszący pod krucyfiksem łańcuch. Jest to rzeźbiony z jednego kawałka drewna łańcuch, który, jak głoszą przekazy, został wykonany przez niewidomego pasterza.

Wewnątrz kościoła znajdują się również cztery polichromowane płaskorzeźby. Przedstawiają one sceny biblijne związane ze zmartwychwstaniem, postać Jezusa ze świętym Piotrem, Niewiernym Tomaszem oraz Marią Magdaleną. Powstały one pod wpływem sztuki rzeźbiarskiej Wita Stwosza.

Z PRZESZŁOŚCI

KOŚCIÓŁ ŚW. MARCINA z XV w.
ZBUDOWANY NA MIEJSCU PO-
PRZEDNIEGO, KTÓRY ULEGŁ ZNISZ-
CZENIU PO ZNIESIENIU PARAFII
w 1400 r. WEDŁUG NIEKTÓRYCH HIS-
TORYKÓW, PARAFIA TA POWSTAŁA w XI w
BYĆ MOŻE ISTNIAŁA TUTAJ ŚWIATYNIA
POGAŃSKA.

OBECNA ŚWIATYNIA ZOSTAŁA
WZNIĘSIONA w XV w. CZĘŚCIOWO
PRZEBUDOWANA W OKRESIE
PÓŹNIEJSZYM

WE WNETRZU KOŚCIOŁA
GŁÓWNY OKTAZ BAROKOWY
Z OBRAZEM ŚW. MARCINA BISKUPA
Z RZEZBAMI ŚW. WOJCIECHA I STA-
NISŁAWA z POCZĄTKU XVIII w.

NA BOCZNEJ ŚCIANIE DUŻY OB-
RAZ PRZEDSTAWIAJĄCY ŚW. MAR-
CINA JAKO RYCCERZA z XVII w.

NA BALUSTRADZIE CHÓRU PŁAS-
KORZEZBA PRZEDSTAWIAJĄCA
CHRYSZTUSA ZMARTWYCHWSTA-
LEGO z XVI w.

ŁAŃCUCH WEDŁUG PODANIA
WYKONANY Z JEDNEGO KAWAŁ-
KA DREWNA.

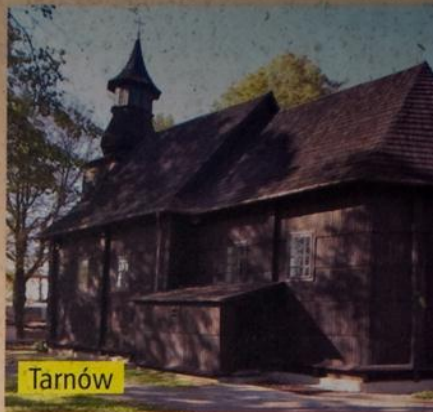
KOŚCIÓŁ ODNOWIONY - 1968 r.

Warto zobaczyć / Recommended / Sehenswert

Skrzyszów

Tarnów

Kościół w Z

Kościół parafialny św. Marcina w Zawadzie (XV w.) wznosi się na szczycie wzgórza. Wewnątrz świątyni podziwiać można polichromię pochodzącą z XX w. - figuralną na stropach i ornamentalną na ścianach. Do najstarszych elementów wyposażenia należą cztery płaskorzeźby późnogotyckie na parapecie chóru. Cennym zabytkiem jest także późnogotycki krucyfiks z początku XVI w. We wczesnobarokowym ołtarzu głównym z 1. poł. XVII w. znajduje się pochodzący z tego okresu obraz św. Marcina. Ciekawostką jest łańcuch, zawieszony między nawą a prezbiterium, wykonany prawdopodobnie przez ślepego pasterza z jednego kawałka drewna.

St. Martin's Parish in Zawada (C15) on the crest of a hill. The exterior has impressive C20th polychromy – figurative on the ceiling and ornamental on the walls. The best fitting elements are the late gothic bas-reliefs on the choir. Another precious relic is a late-gothic crucifix from the beginning of the C16th. The early baroque main altar from the first half of the C17th contains a painting of St. Martin, which also dates from this period. A curiosity is the chain between the nave and chancel, which was probably produced by a blind shepherd from a single piece of wood.

Tablicę wykonano na zlecenie
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Małopolskiego.
www.malopolska.pl

www.drewniana.ma

